

27 JUN 2008

BORGARTING LAGMANNSRETT

Keysers gate 13., 0165 OSLO
Postboks 8017 Dep., 0030 Oslo

Justisdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 DEP

0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
27 JUN 2008	
SAKSNR.:	200802971
AVD/KONT/BEH:	SIA ISIA JLØ
DOK.NR.:	12
ARKIVKODE:	542.0

Deres referanse:
200802971-/JLØ

Vår referanse:

Dato:
26. juni 2008

Høringsbrev - endringer i stykkprisforskriften.

Det vises til ovennevnte høringsbrev. Borgarting lagmannsrett står ikke på listen over høringsinstansene, men er blitt kjent med endringsforslagene og finner grunn til å avgi høringsuttalelse.

Innledningsvis er det grunn til å bemerke at departementet ved fremtidige høringer om dette og beslektede tema bør overveie å ta med Borgarting lagmannsrett på høringslisten som den overlegent største lagmannsrett i landet, og som derfor behandler et stort antall salærsaker. Særlig må det være grunn til det når Oslo tingrett, som landets største tingrett, heller ikke er gjort til høringsinstans.

For lagmannsrettene er det punkt 4 (anvendelse av salærforskriften § 11 i stykkprissaker) som vil ha størst betydning, men også punkt 2 (salær til bistandsadvokater - forskriften § 10) vil i noen grad også kunne berøre lagmannsrettene. Departementets forslag under begge punkter foranlediger imidlertid noen generelle bemerkninger, som vi synes er viktige.

Skal en stykkprisordning lede til en forenkling i forhold til behandling av salærsaker etter den alminnelige salærforskriften, må reglene være utformet slik at flest mulig saker faller inn under ordningen og at regelverket dessuten er enkelt å praktisere. Dette betyr at en stykkprisordning må være tuftet på et prinsipp om at det ikke kan ytes millimeterrettferdighet i den enkelte sak, men at stykkprissatsene etter et antall saker vil gi den salærberettigede et riktig salær for det samlede arbeidet i disse sakene. Dette gis det også uttrykk for i oversendelsesbrevet til departementets rundskriv G-13/05:

En stykkprisordning vil nødvendigvis medføre at advokatene i enkelte saker vil få betalt for et høyere timeforbruk enn den tid som faktisk er medgått, mens stykkprissatsen i andre saker ikke vil kompensere fullt ut for det faktiske timeforbruket.

Sentralbord:
21 55 80 00
Telefaks:
21 55 80 38

Bankgiro:
6345 05 28589

Internettadresse:
www.domstol.no/borgarting
E-post:
borgadm@domstol.no

En viktig side ved dette er at mest mulig av det arbeidet som utføres av den salærberettigede, faller inn under stykkprisreglene og at også satsene blir lagt på et nivå som fanger opp flest mulig saker, slik at det blir få som må behandles etter den alminnelige salærforskriften pga at saken fremstår som et unntakstilfelle, jf. bestemmelsen i forskriften § 11.

Vi vurderer forslagene under punkt 2 og 4 som skritt i en uheldig retning. I denne sammenheng er det grunn til å tilføye at allerede de någjeldende stykkprisreglene er kompliserte å anvende så vel for de salærberettigede som for oss som salærfastsettende myndighet.

Punkt 2: Salær til bistandsadvokater - forskriften § 10.

Forslaget om at bistandsadvokatene skal inngi to arbeidsoppgaver, én som gjelder arbeid i tilknytning til etterforskningsstadiet og én for hovedforhandlingen i saken, er uheldig. To salæroppgaver, som skal behandles etter ulike regleverk; den alminnelige salærforskriften og stykkprisreglene, er i seg selv en komplisering og vil lede til et merarbeid.

Forslaget vil gi opphav til vanskelige avgrensingsproblemer mht hvor ulike utførte arbeidsoppgaver skal føres. Problemstillingen er av samme art som f eks spørsmålet om hva av forsvarers arbeid som hører til en fengslingssak og hva til hovedsaken. Dette har i alle år budt på utfordringer og merarbeid. Begrepet ”i forbindelse med etterforskningen av saken”, som skal danne skillet i den foreslåtte forskriftsbestemmelsen, vil uansett ha begrenset effekt i så måte. Dette bør derfor suppleres eller eventuelt erstattes med et annet begrep for å lette det praktiske arbeidet med salæroppgavene. Muligens kan tiltaledato være et slikt supplement.

Det er også vanskelig å se at bistandsadvokatenes arbeid på etterforskningsstadiet i en gjennomsnittssak vil bli så vidt omfattende at det er behov for departementets forslag. Av denne grunn kan det heller ikke sees at ulempen med å måtte vente på salæret til en sak er avsluttet, er særlig tyngende. Videre kan reises spørsmål om det er grunn til en særordning for bistandsadvokater. Også forsvarers arbeid med en sak kan ligge tilsvarende an.

Uansett kan det være fornuftig å avvente utviklingen noe før det kastes om på dagens ordning. Det er neppe mulig nå å fastslå hva av dekningsrelevant arbeid de nye reglene i straffeprosessloven om bistandsadvokatens rolle og oppgaver vil føre til.

I tillegg kommer at stykkprisforskriften bare gjelder i saker som varer inntil fem dager i retten. Andre saker går etter den alminnelige salærforskriften og vil således ikke falle inn under de foreslåtte reglene. Det må bety at særordningen med at det kan kreves salær for arbeid i forbindelse med etterforskningen, og i praksis allerede før det forberedende arbeidet mot hovedforhandlingen påbegynnes, jf. tredje ordinære avsnitt på side 2 i høringsbrevet, bare vil gjelde i saker med varighet på inntil fem dager. I større og mer langvarige saker vil spørsmålet om separat utbetaling av salær forut for hovedforhandlingens avslutning måtte bero på om vilkårene for å fravike hovedregelen om at salærutbetaling først skjer etter sakens avslutning med mindre vilkårene for forskudd er oppfylt, jf. salærforskriften § 5 og § 6.

Etter dette mener vi at det er naturlig å opprettholde ordningen med en samlet regning når oppdraget er avsluttet, jf. salærforskriften § 5, og at det fastsettes salær etter den alminnelige salærforskriften dersom arbeidet med en sak overstiger 50 % pga. ”særlige omstendigheter”,

jf. forskriften § 11. Merarbeidet som de nye reglene i straffeprosessloven leder til i etterforskningsfasen, blir dermed dekket på forsvarlig vis og i harmoni med stykkprisordningen.

Punkt 4. Anvendelse av salærforskriften § 11 i stykkprissaker.

Forslaget om at det ved utsatte rettsmøter m.v. skal betales særskilt salær etter den alminnelige salærforskriften er også uheldig. Det vises til de generelle bemerkningene innledningsvis. I saker som skal betales med stykkpris bør mest mulig av arbeidsoppgaver og alt annet som genererer salær, ligge innbakt i stykkprissatsene. Det kan heller ikke sees noe saklig behov for en bestemmelse om at det skal betales utsettelsessalær i stykkprissaker. Forskriften § 11 gir en praktisk og grei regel som også sikrer at dersom en utsettelse medfører et høyere samlet timeforbruk i en konkret sak enn 50 % over stykkpris, så vil advokaten få dekket dette. At akkurat tapt tid pga en utsettelse skal stå i en særstilling i forhold til annet salærgivende tidsforbruk i en sak, er det ingen grunn til.

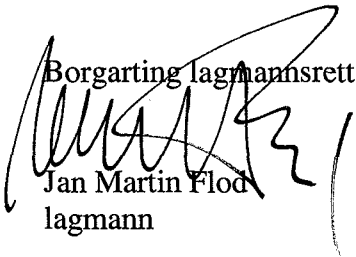
Det er også slik at en utsettelse ikke bare genererer salær for tapt tid etter salærforskriften § 11. I tillegg kommer eventuelt arbeid med selve utsettelsesspørsmålet og arbeid som pga utsettelsen må gjøres to ganger, jf. rundskriv G-0243 B side 36. I saker som faller inn under den ordinære salærforskriften sees i praksis også ofte at advokater som får en sak utsatt, umiddelbart etter utsettelsen, krever salær for tapt tid etter salærforskriften § 11 og i tillegg salær for alt annet forberedende arbeid som inntil da er utført. Så vidt "åpen" som kommentaren til § 11 er, oppstår det lett vanskelige vurderinger og tidkrevende skriftveksling med den salærberettigede. Omfattende utbetalinger når en sak utsettes er også kilde til feilutbetalinger når det endelige salæret skal fastsettes etter avsluttet hovedforhandling. Praksis med å betale alt utført, forberedende arbeid begrunnet i at saken har blitt utsatt, er for øvrig i dårlig harmoni med hovedregelen om tidspunktet for salærfastsettelse i forskriften § 5 og regelen i § 6 om forskuddsbetaling.

Etter dette er det både tids- og arbeidsbesparende at det i stykkprissaker ikke gis særskilt salær for tapt tid ved utsettelse av sak, jf. avgjørelsen i Rt-2007-side 1096. Sett fra en praktisk synsvinkel er det derfor all grunn til å opprettholde dagens ordning. Ved adgangen stykkprisforskriften § 11 gir til å fastsette salær etter medgått tid, og i så fall, også inkludert salær for tapt tid etter den alminnelige salærforskriften § 11, kan det heller ikke sees at hensynet til de salærberettigede i avgjørende grad kan begrunne departementets endringsforslag.

Dersom det imidlertid innføres en adgang til å kreve særskilt salær etter salærforskriften § 11 i stykkprissaker, må det iallfall foretas en grenseoppgang mht hva som kan kreves utover selve § 11- salæret. Det følger av kommentaren i G-0243 B side 36. Det må antas at i alle fall arbeid som må betegnes som vanlig saksforberedelse i stykkprissaker må inngå som en komponent i stykkprisen, men kanskje alt arbeid utover §11- salæret bør gjøre det. Skjønt, tid som eventuelt er medgått til selve utsettelsesspørsmålet stiller det seg muligens annerledes med? Denne grenseoppgangen som slik må foretas, bør også regelfestes idet kommentaren til bestemmelsen i rundskrivet, som nevnt, ikke passer for stykkprissakene.

Vår prinsipale oppfatning er imidlertid at dagen ordning bør fastholdes.

Høringsuttalelsen er utarbeidet i samråd med førstelagmannen.

Borgarting lagmannsrett
Jan Martin Flod
lagmann